

[Gudrun Hasselriis.]

i praksis vil vise sig at være muligt. Den foreslåede ordning vil i hvert tilfælde føre med sig, at alle skoler må dokumentere, hvilke driftsudgifter de har haft, og det synes jeg er en fordel. Skulle der yderligere blive et beløb til rådighed, kan ministeren benytte det til særlige formål, f. eks. til gennemførelse af særundervisning, hvilket jeg finder meget påkrævet, eller i ganske enkelte tilfælde til hjemmeundervisning.

Hvad der vil betyde en stor hjælp for friskolerne, er forslaget om, at afregningen af tilskuddet skal fremskyndes. Statstilskuddet beregnes for det forløbne kalenderår, og det udbetales i løbet af det følgende finansår, således at der straks ved finansårets begyndelse udbetales et forskud, der svarer til halvdelen af sidste års tilskud, og resten snarest muligt, når der er fremkommet tilstrækkelige oplysninger om det offentlige skolevæsens udgifter. Det har hidtil været meget vanskeligt for friskolerne, at de skulle stå i forskud for de udgifter, de har haft, og at det har været så længe, før de kunne få de penge, de skulle have refunderet.

I 1949 ophævede man det almindelige tilsyn med kristendomsundervisningen i den offentlige skole, og som en naturlig konsekvens deraf foreslår man nu at lade det bortfalde også for friskolernes vedkommende.

De nu foreslåede ændringer vil være af stor betydning for friskolerne og dermed for hele samfundet, idet det har stor værdi for forældrene, at de kan lade deres børn få undervisning og opdragelse under former og forhold, som de selv træffer bestemmelse om.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne på mit partis vegne anbefale forslaget.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Jeg plejer ikke at kritisere den højtærede undervisningsminister for hans administration — det er der andre der almindeligvis tager sig af her i tinget —, men jeg kan ikke tilbageholde den bemærkning, at det dog havde været ønskeligt, om ministeren var kommet med dette lovforslag til rigsdagen på et tidligere tidspunkt. Det kunne ikke være så overraskende for ministeren, at et sådant lovforslag skulle frem, da det har stået i den siden 1946 gældende lov, at den skulle til revision i denne rigsdagssamling.

Det havde måske været rimeligt, om forslaget var kommet lidt før, så vi havde haft mere tid til at tale om det. Det bør dog ikke gå ud over de uskyldige, jeg mener friskolerne, at ministeren er kommet sent afsted, og jeg mener, at trods den sene fremsættelse bør forslaget gennemføres, inden rigsdagen rejser hjem.

De problemer, der rejses i forslaget, er ikke af principiel karakter. Der klares visse ting med hensyn til tilskuddets fordeling og anvendelse, som der hidtil har været nogen uklarhed over, og det synes jeg er godt og nyttigt. Ændringerne vedrørende selve det skolemæssige er ikke store, og det er naturlige ændringer. At tilsynet med kristendomsundervisningen bortfalder, bringer overensstemmelse med det, der skete ved skoletilsynsloven af 1949, og bortfaldet af bestemmelsen om godkendelsen af skolen svarer også meget nøje til, hvad der er foregået i praksis. Jeg har altså ingenting at indvende mod de ændringer, der vedrører det egentlig skolemæssige i forslaget; tværtimod synes jeg, de er forbedringer, som jeg kan støtte.

Hvad det økonomiske angår, bliver det nu fastslået, at det beløb, der stilles til rådighed som tilskud til friskolerne, og som står i et vist forhold til udgifterne til det offentlige skolevæsen, også kan komme til anvendelse, hvad der hidtil ikke har været tilfældet; de fastsatte fordelingsregler vil fremtidig ikke forhindre, at det fulde beløb, som er stillet til rådighed til friskolerne, kan komme friskolerne eller formål, der knytter sig til friskolerne, til gode. Den almindelige regel, at ingen skole kan oppebære et samlet tilskud på mere end 80 pct. af udgifterne, fastholdes fremdeles, hvad jeg også mener er rigtigt. Det må være sådan, at den frie skolekreds selv skal yde noget til skolens drift, og når 80 pct. af udgifterne dækkes af staten, vil det være overkommeligt de fleste steder, hvor der findes en interesseret forældrekræds, at klare udgifterne. Hidtil er det kun en mindre del af skolerne, der har haft mulighed for at opnå det fulde tilskudsbeløb. De forhold vil nu blive forbedret ved forslaget, og det synes jeg er rigtigt.

Jeg er også tilfreds med, at statstilskuddet til nyoprettede skoler skal kunne udbetales hurtigere. Mange steder har nye skoler vanskeligt ved at rejse den kapital, som nødvendigvis må til, for at de kan klare